

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

Sędziowie: SSO Ewa Taberska

(...) del. do SO Przemysław Suszczewicz

Protokolant: p.o. staż. M. F.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Anny Oszwałdowskiej-Kocur

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r.

sprawy **P. G. (1)**

oskarżonego z art. 284 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance

z dnia 3 czerwca 2015 r. sygn. akt II K 649/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania.

P. S. H. E. T.

UZASADNIENIE

P. G. (1) został oskarżony o to, że w okresie od lutego 2012 r. do 6 marca 2012 r. w Ł., gmina K.. powiat czarnkowsko- (...), woj. (...) dokonał przywłaszczenia spawarki (...) wraz z piętnastometrowym kablem miedzianym do spawarki, kondensatora wraz z miedzią około 20 kg ze spawarki (...), blaszanych skrawków metalu oraz pieniędzy w kwocie 1 160 zł o łącznej wartości strat 3 795 zł, działając na szkodę M. M., to jest o przestępstwo z art. 284 § 2 kk (k. 37).

Sąd Rejonowy w Trzciance, wyrokiem zaocznym z dnia 19 kwietnia 2013 r. wydanym w postępowaniu pod sygn. akt II K 697/12, uznał **oskarżonego P. G. (1)** za winnego tego, że:

1. nieustalonego dokładnie dnia w okresie od lutego 2012 r. do 16 marca 2012 r. w W., woj. (...), przywłaszczył sobie powierzoną mu spawarkę marki K. o wartości 1 000 zł na szkodę M. M., tj. przestępstwa z art. 284 § 2 kk i za przestępstwo to, na podstawie art. 284 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
2. nieustalonego dokładnie dnia w okresie od lutego 2012 r. do 17 marca 2012 r. w Ł., woj. (...), zabrał w celu przywłaszczenia kabel miedziany o długości 15 m i wartości 405 zł na szkodę M. M., przy czym przyjął, że czyn ten stanowił wypadek mniejszej wagi, to jest przestępstwa z art. 278 § 3 w zw. z § 1 kk i za przestępstwo to, na podstawie art. 278 § 3 kk wymierzył karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Następnie orzekł o karze łącznej, o obowiązku naprawienia szkody i kosztach procesu, zwalniając oskarżonego od obowiązku ich zwrotu Skarbowi Państwa (k. 110).

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2013 r. wydanym w postępowaniu o sygn. akt IV Ka 710/13, na skutek uwzględnienia apelacji wniesionej przez oskarżonego, uchylił powyższy wyrok zaoczny i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania (k. 135).

W toku ponowionego rozpoznania sprawy przez wskazany wyżej Sąd, w postępowaniu o sygn. akt II K 649/13, na rozprawie w dniu 27 maja 2015 r., przewodniczący składu orzekającego uprzedził o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu. To jest, że oskarżony P. G. (1) działał:

- w nieustalonym dokładnie dniu w okresie od lutego 2012 r. do 16 marca 2012 r. w W., woj. (...), przywłaszczył sobie powierzoną mu spawarkę marki (...) o wartości 950 zł, działając na szkodę M. M., w warunkach przestępstwa z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 284 § 3 kk;
- w nieustalonym dokładnie dniu w okresie od lutego 2012 r. do 17 marca 2012 r. w Ł., woj. (...), dokonał kradzieży kabla miedzianego o długości 15 m i wartości 194 zł na szkodę M. M., w warunkach wykroczenia z art. 119 § 1 kw (k. 333).

Następnie, w dniu 3 czerwca 2015 r., Sąd Rejonowy w Trzciance wydał wyrok. W części wstępnej tego orzeczenia wskazał, że oskarżony P. G. (1) został oskarżony o to, że:

I. w nieustalonym dokładnie dniu w okresie od lutego 2012 r. do 16 marca 2012 r. w W., woj. (...), przywłaszczył sobie powierzoną mu spawarkę marki (...) o wartości 950 zł, działając na szkodę M. M., to jest przestępstwa z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 284 § 3 kk;

II. w nieustalonym dokładnie dniu w okresie od lutego 2012 r. do 17 marca 2012 r. w Ł., woj. (...), dokonał kradzieży kabla miedzianego o długości 15 m i wartości 194 zł na szkodę M. M., to jest wykroczenia z art. 119 § 1 kw.

W części rozstrzygającej uznał zaś **oskarżonego P. G. (1)** za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku, to jest pod punktem I, wyczerpującego dyspozycję przepisu art. 284 § 1 kk w zw. z art. 284 § 3 kk i za to na podstawie art. 284 § 3 kk, przyjmując wypadek mniejszej wagi, przy zastosowaniu art. 33 kk wymierzył karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł.

Na podstawie zaś art. 5 § 1 pkt 4 kpsw w zw. z art. 45 § 1 kw umorzył postępowanie o zarzucony oskarżonemu czyn opisany w punkcie II części wstępnej wyroku wobec stwierdzenia przedawnienia karalności wykroczenia. Orzekł następnie o obowiązku naprawienia szkody, zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary grzywny oraz kosztach procesu (k. 336).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego prokurator. Skarżący zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów postępowania karnego, która miała wpływ na treść orzeczenia (k. 362). Mianowicie zarzucił naruszenie zasad określonych w art. 413 § 1 pkt 4 kpk, co miało nastąpić poprzez brak przytoczenia opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu.

W związku z powyższym apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Trzciance.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna i zasługiwała na uwzględnienie. Skutkiem tego stwierdzenia było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy, zgodnie z wnioskiem apelującego, Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko apelującego, że Sąd I instancji dopuścił się rażącej obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. Mianowicie naruszył art. 413 § 1 pkt 4 kpk nakazujący wskazanie w komparycji wyroku opisu i kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego przez oskarżyciela.

Zaznaczyć trzeba, że realizacja wspomnianego obowiązku powinna polegać na przywołaniu dokładnego opisu czynu i jego kwalifikacji według aktu oskarżenia. Przedmiotem procesu jest bowiem kwestia odpowiedzialności oskarżonego za określony czyn, a więc zdarzenie faktyczne tworzące określoną całość (por. komentarz do art. 413 kpk [w:] T. H. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Tom I. LEX, 2014).

Sąd Rejonowy nie dopełnił opisanego wyżej obowiązku. W komparycji wyroku przywołał opis i kwalifikację prawną dwóch czynów, które nie stanowiły przedmiotu zarzutu postawionego oskarżonemu P. G. (1) przez oskarżyciela.

W tym miejscu właściwe będzie przypomnienie, że akt oskarżenia jako skarga określa podmiotowe i przedmiotowe granice postępowania sądowego, stąd szczególne znaczenie przypisywane jest wymogom odnośnie do opisu czynu w akcie oskarżenia i jego kwalifikacji prawnej (art. 413 § 1 pkt 2 i 4 kpk). Kodeks wymaga, aby opis czynu określał go dokładnie, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz wywołanych skutków. Wskazuje się w związku z tym, że opis ten powinien wypuklać te cechy działania oskarżonego, które decydują o kwalifikacji prawnej zarzucanego mu czynu w ten sposób, by wyczerpane zostały wszystkie znamiona przestępstwa. Oczywiście należy mieć na uwadze, że sąd nie jest związany samym opisem czynu, jak i jego kwalifikacją, lecz zdarzeniem faktycznym, w ramach którego zarzuca się oskarżonemu określony czyn zabroniony jako przestępstwo (ibidem).

Uwzględniając powyższe, stwierdzić trzeba było, że Sąd Rejonowy orzekł poza podstawą faktyczną aktu oskarżenia, a więc w istocie co do innego czynu, niż ten zarzucony. Tym samym naruszył zasadę skargowości. Ustalenie to skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku.

Konsekwencją uchylenia zaskarżonego wyroku było przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Nie przesądzając w tym momencie kwestii sprawstwa i winy oskarżonego P. G. (1), Sąd II instancji wskazuje, że Sąd niższego rzędu jest zobowiązany powtórzyć przewód sądowy, dbając o to by przedmiotem rozpoznania uczynić czyn określony prokuratorską skargą. Sąd ten powinien przy tym uwzględnić, że pierwszy wyrok wydany w sprawie został zaskarżony wyłącznie na korzyść oskarżonego. Nie jest więc dopuszczalne poczynienie w toku oceny wyników ponownego postępowania ustaleń, które pogorszyłyby sytuację oskarżonego (art. 443 kpk). Na wypadek gdyby zaistniała konieczność sporządzenia pisemnych motywów wyroku, wskazać zaś należy Sądowi Rejonowemu na potrzebę zachowania spójności pomiędzy treścią orzeczenia a jego uzasadnieniem, czego w tym przypadku Sąd niższej instancji nie dochował albowiem w wyroku zawężono ramy oskarżenia, a w pisemnych motywach rozważane były kwestie wynikające z zarzutu w akcie oskarżenia.

Na marginesie podniesienia też wymaga, że wedle art. 413 § 2 kpk wyrok skazujący powinien zawierać określenie zachowania przestępnego poprzez wskazanie wszystkich jego elementów niezbędnych z punktu widzenia ustawowych znamion określonego przestępstwa. Ma to być zatem komplet znamion danego przestępstwa, które zostały wypełnione ustalonym zachowaniem oskarżonego. Chodzi tu więc o dokładny opis wszystkich elementów czynu mających znaczenie dla jego prawidłowej kwalifikacji, niepomijający żadnego aspektu zachowania należącego do ustawowych znamion danego typu przestępstwa (ibidem).

Sąd Rejonowy, przypisując przestępstwo mniejszej wagi, powinien był zatem przywołać to znamię w opisie czynu. Należało ono bowiem do istoty tego czynu i miało znaczenie dla wyciąganych konsekwencji prawnomaterialnych. Nie było więc wystarczające zasugerowanie ustalenia go poprzez opis przyjętej kwalifikacji prawnej czynu. Uchybieniem ze strony organu orzekającego było przy tym również i to, że o przyjętym wypadku mniejszej wagi występku z art. 284 § 2 kk, Sąd nie napisał w pisemnym uzasadnieniu do wyroku, a zatem de facto w ogóle nie przedstawił argumentów, które jego zdaniem przemawiały za uznaniem czynu oskarżonego P. G. jako wypadku mniejszej wagi, tj. w postaci uprzywilejowanej.

Sąd Okręgowy krytycznie ocenia wynik pracy Sądu Rejonowego w Trzciance w poddanej mu kontroli instancyjnej sprawie o sygn. II K 649/13. Liczne uchybienia procesowe ujawnione w związku z wydanym wyrokiem w sprawie oskarżonego P. G. (1) oraz błędnie przywoływana kwalifikacja prawna czynu oskarżonego (zamiast art. 284 § 1 kk, powinien być art. 284 § 2 kk) stanowią tego rodzaju nieprawidłowości orzecznicze, które nie powinny mieć miejsca. Można więc oczekiwać, że Sąd I instancji dołoży wszelkich starań aby takich błędów już nie powtórzyć i należycie orzec o odpowiedzialności karnej oskarżonego P. G. (1)

P. S. H. E. T.